

HỌC PHẦN

TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ

HỌC THUYẾT HÌNH THÁI KINH TẾ XÃ HỘI

(Slide này có thể được sử dụng cho quá trình tự học của sinh viên)

Chương 3

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ

3.1. HỌC THUYẾT HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI

3.2. GIAI CẤP VÀ DÂN TỘC

3.3. NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG

3.4. Ý THỨC XÃ HỘI

3.5. TRIẾT HỌC VỀ CON NGƯỜI

3.1. HỌC THUYẾT HÌNH THÁI KINH TẾ XÃ HỘI

3.1.1. Sản xuất vật chất là cơ sở của sự tồn tại và phát triển xã hội

3.1.2. Biện chứng giữa lực lượng sản xuất và quan hệ sản xuất

3.1.3. Biện chứng giữa cơ sở hạ tầng và kiến trúc thượng tầng của xã hội

3.1.4. Sự phát triển các hình thái kinh tế - xã hội là quá trình lịch sử - tự nhiên

3.1.4. Sự phát triển các hình thái kinh tế - xã hội là quá trình lịch sử - tự nhiên

3.1.4. SỰ PHÁT TRIỂN CÁC HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI LÀ QUÁ TRÌNH LỊCH SỬ - TỰ NHIÊN

3.1.4.1. Phạm trù hình thái kinh tế - xã hội

3.1.4.2. Tiến trình lịch sử - tự nhiên của xã hội loài người

3.1.4.3. Giá trị khoa học bền vững và ý nghĩa cách mạng

3.1.4.1. Phạm trù hình thái kinh tế - xã hội

Hình thái kinh tế - xã hội là: một phạm trù cơ bản của CNDVLS dùng để chỉ xã hội ở từng bậc thang lịch sử nhất định với một kiểu QHSX đặc trưng cho xã hội đó, phù hợp với một trình độ nhất định của LLSX và một KTTT tương ứng được xây dựng trên QHSX ấy.

3.1.4.1. Phạm trù hình thái kinh tế - xã hội

Các yếu tố

và cơ chế
vận hành các

*Ba yếu tố: LLSX,
QHSX(CSHT), KTTT*

*Sự vận động phát triển của
xã hội bắt đầu từ sự phát
triển của LLSX... là sự nối
tiếp nhau từ thấp đến cao
của các HTKTXH: CSNT →
CHNL → Phong kiến →
TBCN → XHCN*

Kiến trúc
thượng tầng

Kết cấu KT=Cơ sở HT

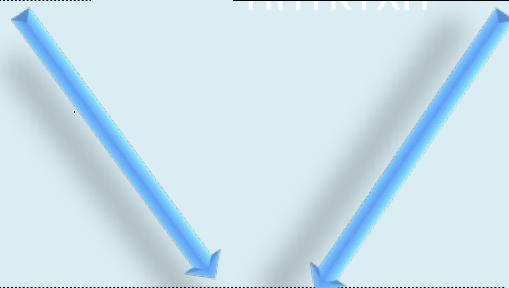
Lực lượng
SX

Quan hệ
SX

HTKTXH

Phương thức
SX

3.1.4.2. Tiến trình lịch sử - tự nhiên của xã hội loài người

BIỆN CHỨNG LÔGÍC - LỊCH SỬ TRONG SỰ PHÁT TRIỂN XÃ HỘI LOÀI NGƯỜI

Mác viết: “Sự phát triển của các HTKTXH là một quá trình lịch sử - tự nhiên”

Lô gíc của toàn bộ
tiến trình lịch sử loài
người

Do sự chi phối của các quy luật
khách quan, xét đến cùng là sự phát
triển của LLSX

Xã hội vận động theo những quy luật khách quan

Quy luật xã hội phải thông qua hoạt động của con người.

Quy luật xã hội thể hiện tính xu hướng

Cho đến nay, LS XH đã trải qua các HTKTXH kế tiếp nhau.

3.1.4.2. *Tiên trình lịch sử - tự nhiên của xã hội loài người*

TÍNH QUY LUẬT CỦA VIỆC "BỎ QUA"
MỘT HAY VÀI HTKTXH TRONG SỰ PHÁT TRIỂN

Xu hướng chung, cơ bản của toàn bộ lịch sử xã hội loài người là phát triển *tuần tự* qua các HTKTXH...

Tính đặc thù của sự phát triển bỏ qua một hay vài HTKTXH: Do đặc điểm về lịch sử, về không gian, thời gian có quốc gia phát triển *bỏ qua* một hay vài HTKTXH

* Do quy luật phát triển không đều

* Do giao lưu hợp tác quốc tế...

3.1.4.2. Tiến trình LS- tự nhiên của XH loài người

**Bản chất
của sự phát triển
rút ngắn**

Rút ngắn các giai đoạn, bước đi của nền văn minh loài người, cốt lõi là sự tăng trưởng nhảy vọt của LLSX

→ Tiến trình lịch sử - tự nhiên bao hàm cả phát triển tuần tự và phát triển “bỏ qua”...

HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI CSCN RA ĐỜI LÀ TẤT YẾU KHÁCH QUAN CỦA LỊCH SỬ XÃ HỘI

Phát triển là xu hướng tất yếu, cơ bản của lịch sử xã hội loài người.

Do những mâu thuẫn nội tại cơ bản trong lòng xã hội tư bản quyết định sự vận động phát triển của xã hội đó.

Xuất hiện những tiền đề vật chất cho sự ra đời, phát triển xã hội mới.

LLSX mới hiện đại

GCVS cách mạng

Hệ tư tưởng khoa học và cách mạng

3.1.4.3. Giá trị khoa học bền vững và ý nghĩa cách mạng

- * Đem lại một cuộc cách mạng trong quan niệm về lịch sử xã hội
- * Phương pháp luận trong hoạt động nhận thức và cải tạo xã hội
- * Cơ sở khoa học quán triệt quan điểm của Đảng ta về con đường đi lên CNXH của nước ta
- * Cơ sở khoa học trong đấu tranh tư tưởng, lý luận

Time for Q&A

Tài liệu tham khảo:

1. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ không chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
2. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
3. Giáo trình Triết học Mác-Lênin. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, 2010.
4. Tham khảo tài liệu tiếng Anh tại:
<http://www.marxists.org/xlang/index.htm>
5. Viện Nghiên cứu con người: *Một số kết quả nghiên cứu chủ yếu*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 2014.
6. Quân đội nhân dân Việt Nam, Tổng cục Chính trị: *Triết học Mác-Lênin- Phần II, Chủ nghĩa duy vật lịch sử*), Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2008.